

Kontanthjælpsloftet kan få alvorlige konsekvenser for unge med særlige behov

At få mennesker uden arbejde i job er et godt mål, men det er vanskeligt at se, at det er konsekvensen af lovforslaget om kontanthjælpsloft. Efter alt at dømmе vil det blot presse de unges økonomi i bund.

De nye kontanthjælpsregler betyder, at der sættes en øvre grænse for, hvad man maksimalt kan få udbetalt på kontanthjælp.

Regeringens udspil om et nyt kontanthjælpsloft, er et møde med regeringens erklærede intention om, at det skal kunne betale sig at arbejde. Ved at sætte kontanthjælpen ned for en del borgere, er det altså tanken at kontanthjælpsmodtager skal til at finde sig et job. Men hvor er jobbene som unge med særlige behov kan bestride?

At få mennesker uden arbejde i job, er en god ide. At det skal kunne betale sig at arbejde, kan man vel også kun støtte. Men når man arbejder med mennesker, der af mange forskellige grunde er langt fra arbejdsmarkedet må man spørge sig selv, om kontanthjælpsloftet er det, som får vores unge i arbejde. Er det en høj overførselsindkomst, der har holdt de unge med særlige behov fra at tage et arbejde? Med den viden LigeVærd og vores medlemmer har må vi sige, at der ikke er noget der tyder på, at det er dette til-

tag vi har ventet på, for at styrke vore unges muligheder. Det kan godt være, at det økonomiske incitament, som en nedsættelse af kontanthjælpen er, virker. Men for at kunne tage et job, skal der være et job, og det virker kun, hvis man er i stand til at reagere på det, og det er netop det, de unge med særlig behov ikke er.

Bliver parkeret på kontanthjælpen's holdeplads

Det nye kontanthjælpsloft ændrer ikke ved, at arbejdsmarkedet ikke er inkluderende og fleksibelt nok for unge med særlige behov. LigeVærd har, i samarbejdet med analysefirmaet Analyze, i marts 2015 lavet en undersøgelse over, hvilket forsørgelsesgrundlag de unge, der afslutter STU, har. Undersøgelsen viser, at i 2013 var 84 procent, hvilket svarer til 875 personer, af det samlede antal fuldførte STU-elever hverken i arbejde eller uddannelse umiddelbart efter, de havde fuldført deres STU-forløb. En stor del af disse unge

Kontanthjælpsloftet
kan få alvorlige konsekvenser
for unge med særlige behov

får førtidspension, men 35% af dem ender på kontanthjælp. Og der forbliver de i det lille år, hvor undersøgelsen følger dem.

Undersøgelsen viser, at det ikke lykkes ret godt, at få dem videre i beskæftigelse. Risikoen for, at kontanthjælp bliver en langvarig ydelse for disse unge er stor. For at sikre at kontanthjælpen ikke bliver en holdeplads, for de som har allersværest ved at komme på arbejdsmarkedet, er det nødvendigt, at politikerne skærper fokus på at hjælpe dem videre på ressourceløb, førtidspension eller i fleksjob.

Konsulentfirmaet Rambøll udgav i juli 2014 en rapport, der havde undersøgt en række handicaprettede beskæftigelsesprojekter. På baggrund af undersøgelsen konkluderede Rambøll, at det var afgørende for, at det skal lykkes at få personer med handicap eller funktionsnedsættelse i beskæftigelse, at "vidensniveauet samlet set forsøges løftet på området". Det kræver viden, når unge med særlige behov og især dem med de usynlige handicap skal rummes på arbejdsmarkedet. Ofte er det nødvendigt at yde håndholdt støtte, både i at finde et job og at fastholde de unge i de jobs de får. Hvis den nødvendige viden ikke er til stede både i jobcentrene og i virksomhederne, der skal tage imod de unge, er der en stor risiko for, at beskæftigelsen ikke lykkes, og de bliver parket på kontanthjælp.

225 timers reglen kan blive dyr for de unge

Når det er svært for de unge at finde en plads på arbejdsmarkedet, bliver det et stort problem at opfylde den nye 225 timers regel. Med det nye kontanthjælpsloft genindfører man den såkaldte 225 timers regel, der kræver, at kontanthjælpsmodtagere skal dokumentere, at de står til rådighed for arbejdsmarkedet ved at arbejde minimum 225 timer indenfor et år. Det svarer til ca. seks ugers fuldtidsarbejde.

Når nu mange unge med særlige behov, som analysen om de unges forsørgelsesgrundlag viser, forbliver på kontanthjælp i lang tid, så er det tydeligt at netop denne regel kan få store konsekvenser for dem.

Der har tidligere været en 225 timers regel. Sidst omfattede den ægtepar på kontanthjælp. Begge skulle have 225 timers arbejde inden for et år. Blev kravet ikke opfyldt, mistede den ene sin kontanthjælp. Da mange unge med særlige behov møder og forelsker sig i andre med de samme udfordringer, vil mange par rumme to personer på kontanthjælp.

Regeringen ønsker nu at udvide målgruppen, så rådighedsreglen som udgangspunkt gælder for alle uanset civilstand. Det vil sige både jobparate og aktivitetsparate modtagere af kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse, samt både gifte og ugifte i kontanthjælpsystemet.

Retfærdigvis skal det siges, at personer med en meget begrænset arbejdssevne ikke omfattes af reglen, hvis kommunen vurderer, at det er urealistisk, at pågældende kan arbejde på nuværende tidspunkt. Men i sidste ende kommer det an

på sagsbehandlerens konkrete vurdering af den enkelte. I den forbindelse er det vigtigt at holde fast i, at en mulighed kunne være, at alle som er visiteret aktivitetsparate, bliver undtaget fra 225 timers kravet: Når arbejdsmarkedet ikke er inkluderende og fleksibelt nok for unge med særlige behov, hjælper det ikke at bruge 225 timers reglen for tvinge dem i job.

Hvordan kan vi støtte unge med særlige behov i at komme i job?

Hvis værktøjet ikke er at presse de unge med særlige behov økonomisk, hvad er svaret så? En ekspertgruppe, nedsat af regeringen med tidligere skatte- og sundhedsminister Carsten Koch i spidsen, har den 17. marts 2015 præsenteret 28 anbefalinger til regeringen. Anbefalingerne indeholder indsatser for borgere på offentlig forsørgelse, der ofte har andre problemer end ledighed og dermed befinder sig i udkanten af arbejdsmarkedet. Ekspertgruppen lægger op til en ny og langt mere virksomhedsrettet indsats. Samtidig peger udvalget på behovet for mere kvalitet og indhold i den tværfaglige indsats samt større fokus på at sikre, at også udsatte borgere får mere uddannelse. Carsten Koch-udvalget lægger desuden vægt på, at det er nødvendigt med investering i beskæftigelsesindsatser til denne gruppe af borgere. Udvalget giver udtryk for, at det kan være nødvendigt for kommunerne at bruge nogle flere penge til indsatser her og nu, så der spares udgifter til bl.a. overførselsindkomster på lang sigt. I Ligeværd giver det god mening. Vi ved, at hvis vi ikke sikrer god støtte og udviklingsmuligheder for vores unge, kan det let koste på den lange bane, ikke blot i forbindelse med overførselsindkomster men også mulige udgifter i forbindelse med sygdomsbehandling, social isolation og manglende trivsel.

Et anerkendende samfundssyn

Igennem Ligeværds arbejde er det tydeligt, at det er relevant at medtænke, hvorledes der bliver set på og talt om unge med særlige behov. Et anerkendende samfundssyn kan være med til at give de unge modet til at være deltagende og at turde udfordre sig selv. Gennem gode skole- og uddannelsesforløb for børn med særlige behov, og arbejdspladser der kan rumme de unge, er vi med til at give de unge reelle muligheder for at deltage. Det handler ikke kun om, hvad den enkelte og samfundet får ud af det økonomisk. Det handler i mindst lige så høj grad om at deltage i samfundet påvirker, hvem man er, hvordan man lever sit liv og hvordan hele samfundet fungerer.

Det interessante er altså ikke, hvordan vi får de unge motiveret til job og uddannelse, eksempelvis med økonomisk straf, men hvordan vi fjerner de barrierer som holder dem ude og derved demotiverer dem. Vi bliver som samfund nødt til at fokusere på at fjerne de ulighedsskabende forhold. Vi skal som samfund hjælpe de unge igennem de samfundsskabte vanskeligheder. Men det er desværre ikke let at få øje på i forberedelsesarbejdet til den nye lov om kontanthjælpsloftet. ●